

F—*—*—*—N

PUTOVIMA
Frankopana

ČABARSKI
RUDARI:

Velid DeKić

MARGARETA Pešić

Izdavač:

Primorsko-goranska županija, Adamićeva 10, Rijeka

Za izdavača: Zlatko Komadina

Ilustratorica: Margareta Peršić

Tekstopisac: Velid Đekić

Lektorica: Lidija Toman

Produkcija: Prospekt d.o.o., Rijeka

Tisak: Kerschoffset d.o.o., Zagreb

ISBN: 978-953-7221-74-4

Sadržaj slikovnice isključiva je odgovornost Primorsko-goranske županije.

Za više informacija posjetite:

www.frankopani.eu, www.strukturfondovi.hr

Rijeka, 2019.

Copyright © Primorsko-goranska županija

Čabarski rudari

Zajedno smo svi jači.

Projekt Primorsko-goranske županije „Kulturno-turistička ruta Putovima Frankopana“
sufinancirala je Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

– Gdje su mi čarape? Gdje su mi cipele? Gdje mi je kapa? Ne smijem zakasniti.

Rudar Matko protegnuo se još jednom na krevetu. I ustao. Jutro je, posao ga neće čekati.

Prijatelji koji s njime rade već su na putu pred kućom. Zlatko, Ratko i Natko točni su kao sat.

– Matko, idemo li? – dovikuju mu. S tim dečkima ne možeš zakasniti ni da hoćeš.

Četvorka je radila u rudniku željeza. Bez imalo straha ulazila je u podzemlje grada Čabra. Kopati u rudniku nije lak posao. Ali kad si u društvu s takvim prijateljima, sve ti se čini lakše.

Pas Vavko iz Matkova dvorišta
veselo im je mahnuo repom.
Najviše svom gospodaru, naravno.
Ali družio se mnogo i s ostalima.
Često su dolazili Matku u posjet,
pa ih je zavolio.

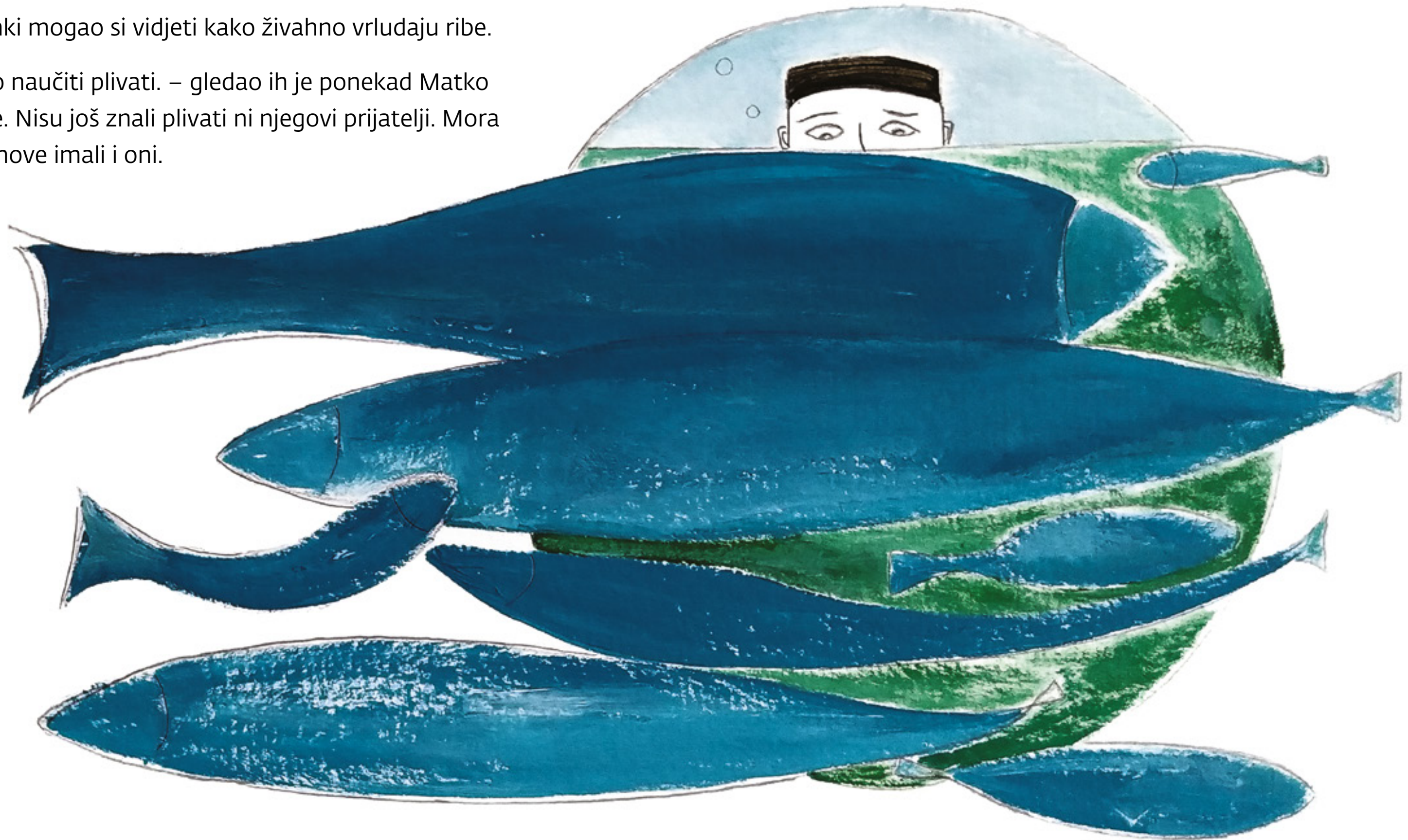

Na putu do rudnika prešli
su drveni most preko rječice
Čabranke. Proljeće je. Snijeg se s
planinskih vrhova otapao. Rječica
je zato nabujala. Kad dođe ljeto,
bit će opet manja.

U rječici Čabranki mogao si vidjeti kako živahno vrludaju ribe.

– I ja ću na ljeto naučiti plivati. – gledao ih je ponekad Matko i pravio planove. Nisu još znali plivati ni njegovi prijatelji. Mora da su slične planove imali i oni.

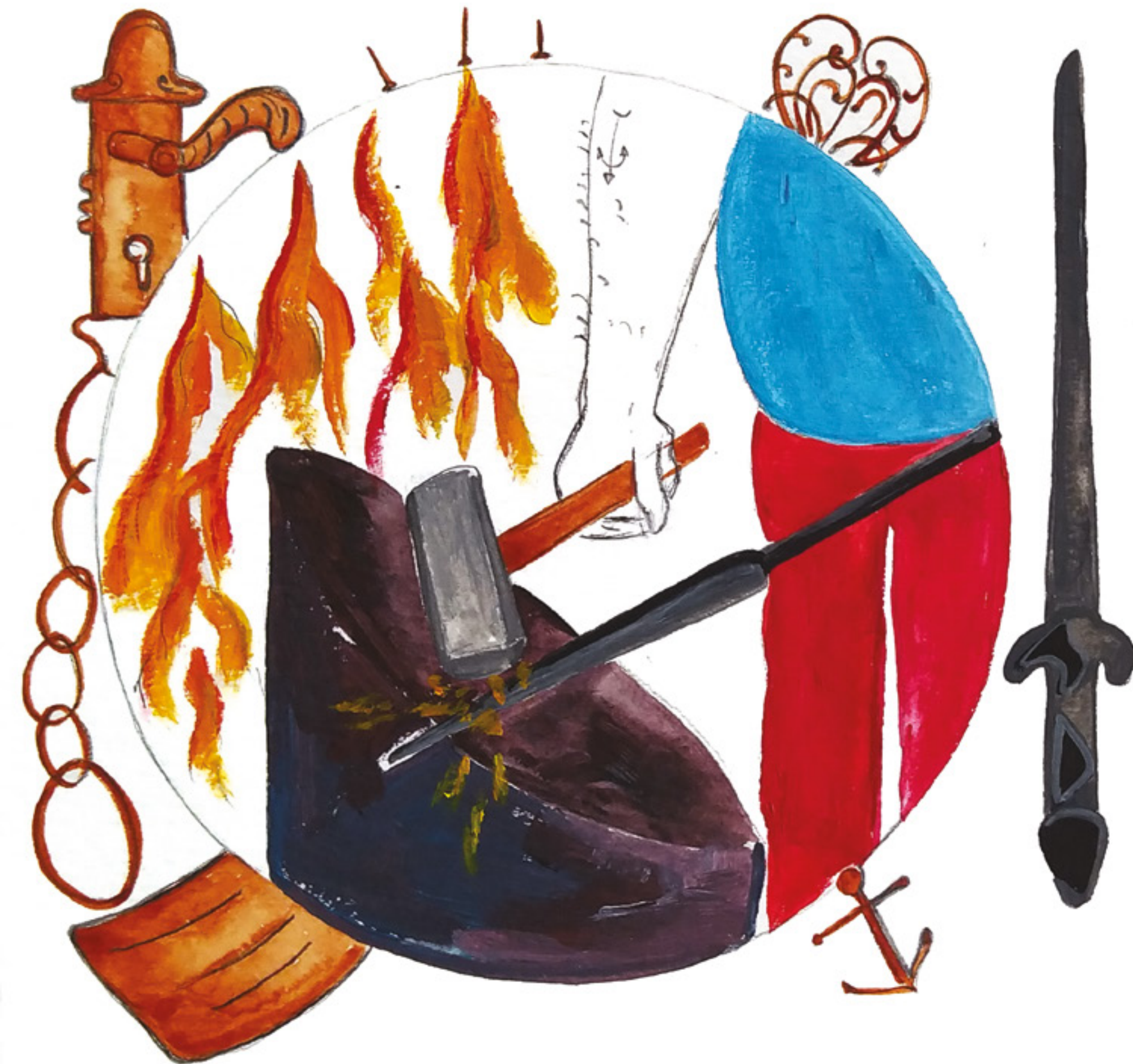

U Čabru i oko njega radilo se na sve strane. Ratko je u šumi pored puta primijetio drvosječe.

– Doista su snažni kad mogu posjeći velika stabla. – mislio je. Srušena stabla rezalo se u pilani. Od drva se pravio namještaj. Krevet, ormar, stol i stolice u njegovu domu bili su drveni.

Zlatko je pozdravio ugljenare. Ti su ljudi znali od drveća napraviti ugljen. Kako? Manja posječena stabla stavili bi na hrpu, prekrili je zemljom i potpalili. Drvo bi tada sporo gorilo i poslije 40 dana pretvorilo se u ugljen. Njime su se u Čabru ložile peći.

Natko se divio kovačima. Oni u kovačnici imaju peć na ugljen. U njenu vatru stave se komadi željeza koji se od vreline užare. Kovači tada vade željezo iz vatre i kuju ga. To znači da pod udarcima čekića dobiva novi oblik. Tako nastaju čavli, kvake, šipke, lopate i mačevi.

Ako su kovači majstori željeza i vatre, što tek reći za radnike u talionici željeza? Ona je imala dvije velike i snažne peći. Njihova vrelina bila je takva da se u njima topila željezna ruda. Tako se dobivalo željezo.

Ništa talioničari ne bi talili da nije bilo rudara. Niti bi kovači kovali. Eh, ti rudari. Jesu li crnih lica zato što kopaju željeznu rudu, pa se zaprljaju? Ili su crni zato što rade ispod grada, u tami podzemlja?

Matko, Zlatko, Ratko i Natko prošli su pored dvorca. U njemu je živio grof Zrinski, gospodar Čabra. Šuma, pilana, rudnik, kovačnica i talionica bili su njegovi.

– Sretno! – pozdravili su ih na ulazu u rudnik drugi rudari. Radili su cijelu noć i sada su izlazili van. Bio je to stari rudarski pozdrav.

– Sretno i vama!

Četvorka je u rudniku uvijek radila složno. Tako je i danas, u svemu jedan drugom pomažu. Dolje je tijesno, puno prašine. Grede pridržavaju strop. Svjetiljke daju malo svjetla. Kao da to nije dovoljno, danas im još voda kaplje na glavu.

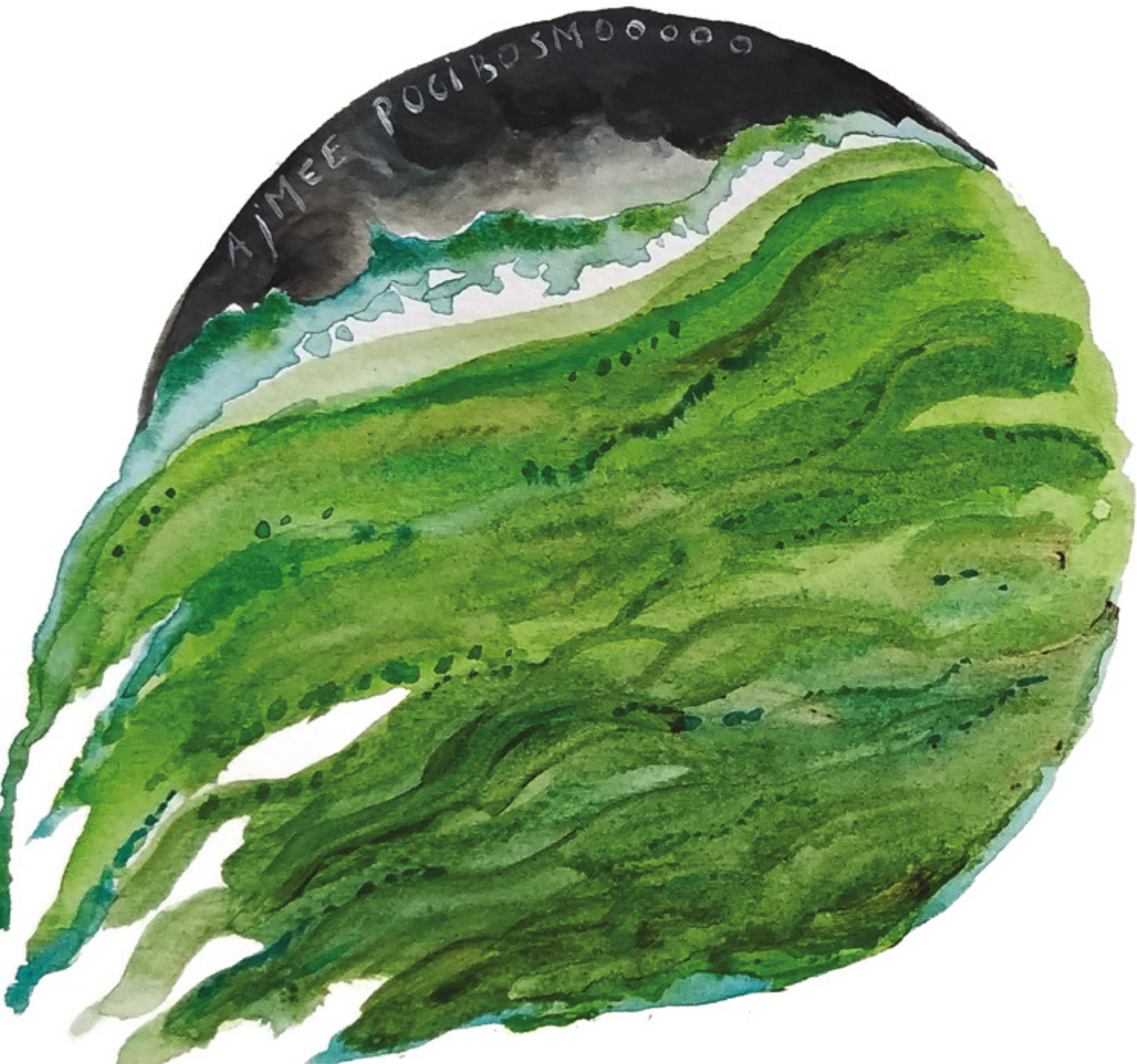

Malo brdo iskopane rude iza njihovih leđa raste. Uskoro će ga trebati odnijeti van. Kad se jake ruke slože, ni to nije problem.

Vrijedni kakvi jesu, Matko, Zlatko, Ratko i Natko rade već satima. Baš su se zagrijali. Voda iznad njihovih glava sada ne kaplje, nego curka.

– Hm, otkuda danas toliko vode? – upitaše se rudari.

Odgovor je stigao brže nego što su željeli. Netko je udario u stijenu da iskopa još rude. – Bum! – začu se odnekud. A u rudnik se krenu sjurivati voda. Toliko vode kao da je unutra potekla rijeka. Rudnik je poplavljen. Otkuda je voda stizala? Možda iznad glava? Iz zidova? Izvana, kroz otvor rudnika? Tko bi to znao.

Zlatko je udarom vode odbačen na zid. Natko se pokušao uhvatiti za gredu. Ratko je zakoračio unatrag, ali ga je voda srušila. Da sve bude gore, ni jedan od njih ne zna plivati. A Matko, gdje je on? Matko je nestao.

Vani su primijetili da se u rudniku događa nešto čudno. Pred ulazom u rudnik pojavilo se mnogo vode. Je li se izlivala van ili se ulijevala unutra?

Bila je to Čabranka koja se prelila iz korita. Svi su se ustrčali. Drvosječe, ugljenari, kovači i talioničari. Ali kako pomoći rudarima? Dolje je duboko, usko i ništa se ne vidi.

– Hej, uhvatite se za ovu lopatu! – začu se odnekud glas. Bio je to Matko. Voda ga je u prvi mah gurnula naprijed, prema izlazu. Ipak se nekako uspio podići na noge. Pohitao je natrag, do mjesta gdje su mu ostali prijatelji. Ratko i Natko poslušashe ga pa ih on povuče prema sebi. Tu je voda bila plića. Koračali su u tami dok se nije ukazalo svjetlo izlaza.

– A gdje je Zlatko? – upita jedan od njih.

Sva trojica vratiše se natrag.
Zlatko je stajao mokar uza zid
rudnika, dok se voda slijevala oko
njegovih nogu. Izvukoše i njega.

Po cijelom Čabru pronio se glas o njegovim hrabrim i složnim rudarima.

– Dobro je kad se ljudi drže zajedno. S pravim prijateljima mogu se svladati i najteže nevolje. Zajedno smo svi jači. – ponosno su govorili Čabrani.

Da su u pravu, potvrdio je glasnim lajanjem Vavko. Čim je ugledao Matka, Zlatka, Ratka i Natka kako se vraćaju kući, mahao je repom i skakao od radosti. Vavko, peti član četvorke.

Slikovnice:

1. Svojehlavi štapić
2. Trsatsko blago
3. Tri brata i tri kule
4. Putovanje bakarskim jedrenjakom
5. Grobnički mlin
6. Bribirske djevojčice
7. Čabarski rudari
8. Puhova družina

